

Kunskapsteori för lärare

Kunskapsanalys ur trenätsperspektivet

Gunnar Cardell

Innehåll

Inledning	11
Vad är kunskap?	13
För lärare meningsfulla perspektiv på kunskap	17
Tyst kunskap.....	21
<i>Tyst kunskap är bakgrundskunskap</i>	<i>21</i>
<i>Tyst kunskap är sådan vi inte är medvetna om i stunden</i>	<i>22</i>
<i>Biologisk tyst kunskap.....</i>	<i>24</i>
<i>Kulturell tyst kunskap</i>	<i>25</i>
<i>Fokuserbar tyst kunskap</i>	<i>26</i>
<i>Obenämnd kunskap.....</i>	<i>27</i>
Kunskap i handling	28
Antaganden om verkligheten.....	30
Teoretisk kunskap om verkligheten	32
Kunskap ur det systemteoretiska perspektivet.....	34
Nervsystemet, kulturarvet och verkligheten	35
<i>Verkligheten</i>	<i>35</i>
<i>Nervsystemet</i>	<i>36</i>
<i>Kulturarvet.....</i>	<i>37</i>
TVå vägar till fokalt vetande av kunskapselement	38
<i>Analys av en cykel.....</i>	<i>38</i>
<i>Syntes där en cykel ingår.....</i>	<i>39</i>
<i>Det fokala kunskapsfönstret och den teoretiska kunskapsväggen</i>	<i>41</i>
Kunskap och stabilitet.....	45
<i>Tillsvidarekunskap</i>	<i>46</i>
<i>Preliminär kunskap.....</i>	<i>46</i>
<i>Kunskap om kunskap</i>	<i>47</i>
<i>Faktakunskap.....</i>	<i>48</i>

Kunskap som ordning	49
<i>Kunskap i form av kunskapselement</i>	51
<i>Kunskap som mönster och system</i>	53
<i>Evidenser och sanningar</i>	57
<i>Ord och referensramar</i>	59
<i>Kunskapsnivåer</i>	62
Kunskap och jämvikt	64
<i>Cyklistens kunskapsnivåer och beteenden</i>	66
Kunskap från axiomatiska berättelser	67
Kunskap ur det kaosteoretiska perspektivet	71
<i>Tre typer av beteenden med olika grad av förutsägbarhet</i>	73
<i>Sårbarhet, hållbarhet och kunskaper som bidrar till stabilitet</i>	77
Kunskap som samverkanspotential	80
<i>Kunskap i form av strategiska förhållningssätt</i>	84
<i>Funktionsmönster som system av kunskaper</i>	84
<i>Kunskap som anställbarhet</i>	85
<i>Annorlunda funktionsmönster</i>	86
Situationer som möjlighetsrum	87
<i>De tre positionerna i förhållande till möjlighetsrum</i>	88
<i>Att hålla möjlighetsrum i hävd</i>	90
Kunskap ur det informationsteoretiska perspektivet	91
<i>Kunskap i form av minnen och empiri</i>	92
Informationsteknologier	94
Kunskap om rätt och fel	97
Två typer av motivation	99
Informationsteknologier och kunskaper	102
<i>Ledande faktor – ett informationsteknologiskt tankeverktyg</i>	106
<i>Att skapa möjlighetsrum för lärande</i>	109

Kunskap om likheter.....	114
<i>Analogisk kunskap och analogiskt tänkande</i>	115
<i>Analogisk kunskap i matematiken</i>	117
<i>Förändring hos mönster och substans</i>	118
<i>Aspekter</i>	119
<i>Storleksaspekten</i>	120
<i>Förutsägbarhetsaspekten.....</i>	121
<i>Allmänbildning</i>	122
<i>Mätbarhet</i>	124
Tolkningar.....	127
<i>Ordspråk som informationsteknologiska redskap.....</i>	129
<i>Att tolka utifrån sin tysta kunskap.....</i>	130
<i>Tolkning genom gissningar och abduktion</i>	133
<i>Kvalificerade gissningar.....</i>	135
<i>Anekdotisk evidens.....</i>	136
<i>Tolkningar och tyckanden.....</i>	137
<i>Limbisk rekommendation eller protest.....</i>	139
<i>Intelligens och tolkning.....</i>	142
De fyra ”kunskapsformerna”	144
<i>Fakta.....</i>	145
<i>Förståelse</i>	146
<i>Färdighet</i>	147
<i>Förtrogenhet.....</i>	148
Kunskap som arbetsmaterial	150
Kunskapstecken.....	151
<i>Positiva respektive negativa kunskapstecken.....</i>	152
<i>Nivåer av kunskapstecken.....</i>	154
<i>Kunskapstecken som gränssnitt</i>	158
<i>Att producera kunskapstecken</i>	161
<i>Autentiska och producerade kunskapstecken.....</i>	163
<i>Kunskapstecken och målmedvetenhet</i>	165

Kunskapsökning	168
<i>Kunskapsökning genom import av kunskapselement</i>	168
<i>Lärande i form av modifiering av torusbeteende</i>	169
<i>Kunskapsökning genom självorganisering</i>	172
<i>Två sorters förståelse – hjärnans och kroppens</i>	174
<i>Förståelsenivåer</i>	175
<i>Negativa kunskapstecken som evidens</i>	176
<i>Att veta när ett möjlighetsrum har utfyllts</i>	180
<i>Att veta när man ska växla position</i>	181
Värden som kunskap	184
Ett samhällsvetenskapligt perspektiv på värden	185
<i>Galtungs trilaterala vetenskapliga metod</i>	186
Tre typer av värden.....	190
<i>Visionella värden</i>	190
<i>Aktuella värden</i>	191
<i>Processvärden.....</i>	192
Värden och behov	193
<i>Värde eller behov?</i>	200
<i>Växling mellan behovs- och värdeperspektiven</i>	201
Värden, möjligheter och krav	204
Evidensbaserad undervisning	207
Värden, möjlighetsrum och strateginät.....	208
Att bygga evidensbaserad yrkeskunskap	209
<i>Evidenser och abduktion som grund för lärarens teoriutveckling</i>	211
<i>Kompletterande evidens.....</i>	214
<i>Ny empiri och lärarens teori-i-användning</i>	215
De tre positionerna och lärarens eget lärande	218
<i>Strategiska och taktiska handlingar.....</i>	218
<i>Strategiska och taktiska möjlighetsrum</i>	221

<i>Lärande i den ledande positionen</i>	222
<i>Lärande i den yttre positionen</i>	224
<i>Lärande i den inre positionen</i>	225
Autoinspektion och parinspektion	227
Undervisningskonster	230
Undervisning som konst	231
<i>Konsten att organisera</i>	232
<i>Konsten att använda ordning och kaos</i>	232
<i>Konsten att utöva makt</i>	232
<i>Konsten att använda förväntningar</i>	233
<i>Konsten att välja tidpunkt</i>	234
<i>Konsten att skapa gemenskap</i>	235
<i>Konsten att skapa konstruktiv frihet</i>	235
<i>Konsten att vara effektiv</i>	237
<i>Konsten att skapa synergier</i>	237
<i>Konsten att använda mönster</i>	237
<i>Konsten att använda regler</i>	237
<i>Konsten att använda sanktioner</i>	238
<i>Konsten att minska risker</i>	240
<i>Konsten att prioritera syften</i>	240
<i>Konsten att skapa lustkänslor</i>	240
<i>Konsten att skapa en bra lärandemiljö</i>	241
<i>Konsten att inse behov</i>	241
<i>Konsten att skapa progression</i>	241
<i>Konsten att skapa förutsättningar</i>	242
<i>Konsten att skapa didaktiska transformationer</i>	242
<i>Konsten att arbeta med olika nivåer</i>	243
<i>Konsten att ställa krav</i>	244
<i>Konsten att ge rättigheter</i>	245
<i>Konsten att skapa sammanhang</i>	245
<i>Konsten att exportera kunskap</i>	246
<i>Konsten att förankra kunskap</i>	246
<i>Konsten att skapa motivation</i>	246

<i>Konsten att skapa utmaningar</i>	<i>247</i>
<i>Konsten att fånga tillfället i flykten.....</i>	<i>247</i>
<i>Konsten att använda olika språk.....</i>	<i>247</i>
<i>Konsten att utnyttja sina personliga resurser</i>	<i>249</i>
Index	250
Litteratur.....	253